

Erfgoedtombola 2026

FAQ

1. Wat is de Erfgoedtombola?

De Erfgoedtombola is een gratis nationale tombola, georganiseerd door de Nationale Loterij in partnerschap met Prométhéa, het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) en museum-PASSmusées.

Het doel is om organisaties te ondersteunen bij de restauratie van hun waardevolle erfgoedobjecten en, door deze erfgoedverhalen te delen, een bredere waardering en liefde voor ons erfgoed op te wekken bij het publiek.

2. Wie kan een aanvraag indienen?

Voor deze editie van de Erfgoedtombola kunnen drie groepen een aanvraag indienen:

- Erkende musea in België
- Federale Wetenschappelijke Instellingen (FWI's)
- De musea of erfgoedinstellingen in België, die nog niet erkend zijn, maar een gestructureerde museale werking hebben en die aan al de volgende voorwaarden voldoen:
  - onderworpen zijn aan het stelsel van de rechtspersonenbelasting;
  - voornamelijk culturele doelstellingen nastreven;
  - het publiek toegankelijke informatie bieden over de tentoongestelde stukken;
  - educatieve activiteiten aanbieden die aangepast zijn aan verschillende doelgroepen, onder wie kinderen en volwassenen;
  - minimaal 6 uur per dag en 5 dagen per week voor het publiek geopend zijn.

Deze regeling geldt enkel voor de Erfgoedtombola 2026. Voor toekomstige edities kunnen de thema's en toegelaten aanvragers veranderen, afhankelijk van de doelstellingen en het verloop van die edities.

Let op: Wie deelneemt aan de Erfgoedchallenge van het KIK mag ook meedoen, zolang die tot een van bovenstaande categorieën behoort.

3. Voor welk type project kan ik een aanvraag indienen?

De aanvraag moet betrekking hebben op de restauratie van één enkel erfgoedobject dat een historische, sociale of symbolische betekenis heeft voor België op regionaal of nationaal niveau. Het object moet publiek toegankelijk worden gemaakt en de restauratie moet uiterlijk in 2030 afgerond zijn.

4. Is een roerend erfgoedobject dat onroerend is geworden door bestemming (bv. glasramen, geïntegreerde sculpturen) in aanmerking te nemen?

Nee. Als een roerend object intussen onroerend is geworden, of dat nu gebeurt door incorporatie of door bestemming, dan komt het niet in aanmerking. Denk aan glasramen, ingewerkte sculpturen of andere onderdelen die fysiek vasthangen aan structurele elementen. De Erfgoedtombola 2026 focust bewust op roerend erfgoed dat duidelijk als zelfstandig object herkenbaar is en dat je in principe kunt verplaatsen zonder eerst een verankering in muur, vloer of gevel te moeten loswrikken. Alles wat letterlijk "aan de stenen of de grond vastzit", hoort bij het onroerend erfgoed (en draagt bij tot de erfgoedwaarde daarvan) en valt dus buiten deze oproep.

5. Mogen meerdere stukken samen worden ingediend als één project?

In 2026 geldt in principe **één** project = **één** object. Dit betekent dat afzonderlijke stukken niet tot één kandidatuur kunnen worden samengebracht. Maar...er is één vriendelijke uitzondering. Als meerdere stukken duidelijk één historisch geheel vormen, omdat ze ooit samen zijn ontworpen, gebruikt of bewaard, en hun betekenis onlosmakelijk met elkaar verbonden is, dan mag het wel. In dat geval moet je instelling wel helder motiveren waarom het om één onlosmakelijk erfgoedobject gaat.

6. Hoe zit het met niet-artistiek erfgoed (bv. archeologisch)? Is dat in aanmerking te nemen?

Goed nieuws: dat kan gewoon worden ingediend.

Niet-artistiek erfgoed, inclusief archeologische objecten, komt in aanmerking zolang het gaat om een roerend erfgoedobject dat een duidelijke historische, sociale of symbolische betekenis heeft voor België. En dat netjes voldoet aan alle ontvankelijkheidscriteria. Het hoeft geen kunst te zijn om waardevol genoeg te zijn. Als het een betekenisvol verhaal vertelt over ons land, dan hoort het erbij.

7. Welke extra stappen moet ik nemen als mijn organisatie niet de eigenaar of beheerder van het erfgoedobject is?

Als uw organisatie niet de eigenaar of beheerder is van het erfgoedobject, moet u de volgende documenten bij uw aanvraag voegen:

- schriftelijke toestemming van de eigenaar, waarin wordt bevestigd dat uw organisatie bevoegd is om een aanvraag in te dienen;
- een overeenkomst inzake langdurige terbeschikkingstelling (minimaal 10 jaar vanaf de datum van indiening van de aanvraag) waarin wordt gegarandeerd dat het object gedurende deze hele periode toegankelijk blijft voor het publiek;
- bevestiging dat het object gedurende deze periode niet zal worden verkocht of overgedragen zonder voorafgaande toestemming van de partners van de Erfgoedtombola.

Zonder deze documenten en garanties kan uw aanvraag niet in behandeling worden genomen.

8. Wat zijn de belangrijkste voorwaarden voor deelname?

- U moet deel uitmaken van een van de drie categorieën die door het reglement zijn toegestaan (artikel 2).
- Als het erfgoedobject niet uw eigendom is, voegt u de schriftelijke toestemming van de eigenaar toe, evenals een overeenkomst voor terbeschikkingstelling of een langdurige leenovereenkomst die de toegankelijkheid voor het publiek gedurende minimaal 10 jaar garandeert vanaf de datum van indiening van de aanvraag. Tijdens deze periode mag het erfgoedobject niet worden verkocht of vervreemd zonder de voorafgaande toestemming van de partners.
- Het voorlopige projectbudget is uitsluitend bestemd voor de voorstudie (inclusief de materiële geschiedenis van het object), de conservatie en/of restauratie, het transport, de verzekering, de wetenschappelijke/technische analyses, en de fotografische documentatie van de beoogde conservatie-restauratie. Andere kosten komen niet in aanmerking.
- Het geraamde projectbudget bedraagt minstens € 25.000 (inclusief btw).
- Het gerestaureerde object moet toegankelijk zijn voor het publiek. Er moet een minimale toegankelijkheidsduur worden gegarandeerd.

9. Welke kosten komen in aanmerking voor financiering?

Enkel kosten voor studie, conservatie-restauratie, transport, verzekering, wetenschappelijke analyses en fotografische documentatie van het object komen in aanmerking voor financiering. Andere uitgaven worden niet aanvaard.

10. Hoe dien ik mijn kandidatuur in?

Kandidaturen worden uitsluitend online ingediend [via het platform Optimy](#). Het formulier moet, samen met de onderstaande documenten, uiterlijk op **1 april 2026 om 12u00** ingevuld en ingediend worden:

- Een beschrijving van het erfgoedobject (eventueel met foto's, video's, etc.)
- Een intentieverklaring dat u actief wilt deelnemen aan de communicatie en op zoek wilt gaan naar een privépartner om een prijs aan te bieden. Deelname aan de tombola veronderstelt dat de geselecteerde organisatie minstens één aantrekkelijke prijs aanbiedt. Onze partners begeleiden je actief bij het vinden van een passende privépartner en bij de valorisatie van uw prijs (zie vraag 8).
- Indien van toepassing: een toestemmingsbrief van de eigenaar en een overeenkomst voor terbeschikkingstelling of een langdurige leenovereenkomst (minstens 10 jaar)
- Bestaand communicatiemateriaal of -plan, indien van toepassing

11. Mag ik meerdere projecten indienen?

Nee, elke organisatie mag slechts één project indienen voor één erfgoedobject.

12. Is het verplicht om een prijs aan te bieden voor de tombola?

Ja, elke geselecteerde organisatie engageert zich om minstens één aantrekkelijke prijs te voorzien voor de tombola. Maar je hoeft hier zelf geen budget voor uit te trekken. Onze partners begeleiden je actief bij het zoeken naar een privépartner die samen met jou een passende prijs kan aanbieden. Dit gebeurt via gerichte ondersteuning, advies en het delen van *best practices*.

Deze begeleiding is niet alleen bedoeld om je project extra zichtbaar te maken tijdens de tombola, maar ook om je te helpen duurzame vaardigheden te ontwikkelen in het zoeken naar aanvullende financiering uit de privé. Zo leer je hoe je in de toekomst sterker en zelfstandiger kan inspelen op sponsoring en fondsenwerving, wat een blijvende meerwaarde biedt voor jouw organisatie.

13. Hoe verloopt de selectieprocedure?

Na het indienen van alle kandidaturen worden de dossiers beoordeeld door een onafhankelijke jury, samengesteld uit vertegenwoordigers van de partners. De beoordeling gebeurt op basis van de volgende criteria:

- **Erfgoedwaarde:** belang en relevantie van het object in de Belgische geschiedenis (25 punten).
- **Urgentie:** het object vereist conservatie-/restauratiemaatregelen die onmisbaar zijn voor het behoud ervan, indien nodig ondersteund door een technische analyse (20 punten).
- **Zichtbaarheid & communicatie:** potentieel voor valorisatie via tentoonstellingen, culturele mediatie of digitale media, evenals de geschiktheid van het object voor storytelling en mediacampanes (15 punten).
- **Educatieve waarde:** mogelijkheden voor educatieve trajecten, workshops of educatieve projecten (15 punten).
- **Budget:** solide planning en realistisch budget, technische haalbaarheid van de conservatie-restauratie (15 punten).
- **Investering:** bijkomend investeringsniveau aangetoond door de instelling bovenop de intentieverklaring, zoals structurele personeelsinzet, innovatieve publieksbemiddeling of duurzame integratie in het beleid van de instelling (10 punten).

Indien het object een aantoonbare link heeft met de geschiedenis, de opdrachten of de waarden van de Nationale Loterij, kan een bonus van 5 punten worden toegekend (maximale score: 105 punten).

In geval van ex aequo is het aan de jury om de eventuele ex-aequo's te onderscheiden op basis van de bovenstaande criteria.

14. Hoe werkt de tombola?

De nationale tombola omvat alle geselecteerde finalisten uit de drie gewesten. Het publiek kan gratis stemmen op hun favoriete erfgoedproject – elke persoon mag één stem uitbrengen. Na afloop van de stemperiode wordt in elk gewest het project met de meeste stemmen uitgeroepen tot winnaar.

De drie regionale winnaars ontvangen elk tot 100% van hun restauratiekost, met een maximum van € 150.000 (incl. btw). De overige finalisten delen per gewest een enveloppe van € 50.000, verdeeld volgens hun plaats in de stemming:

- **2de plaats:** € 15.000
- **3de plaats:** € 12.500
- **4de plaats:** € 10.000
- **5de plaats:** € 7.500
- **6de plaats:** € 5.000

Daarnaast krijgen alle finalisten een voorstudie door het KIK (waarde gemiddeld € 7.500) evenals begeleiding tot aan de bekendmaking van het resultaat van de tombola, die er als volgt zal uitzien:

- Hulp bij het ontwerpen en voorstellen van een aantrekkelijke hoofdprijs, in lijn met het project.
- Advies en technische expertise voor de restauratie, conservatie en valorisatie van het erfgoedobject.

- Ondersteuning op het vlak van communicatie en publieksbemiddeling om de zichtbaarheid van de projecten bij het publiek en de media te versterken.
- Ondersteuning bij fondsenwerving en de mobilisatie van privépartners om de financieringsbronnen te diversifiëren en de duurzaamheid van de initiatieven te verzekeren.
- Uitwisseling van best practices en toegang tot professionele netwerken om de deelnemende instellingen te versterken en te professionaliseren met respect voor hun eigen identiteit.

15. Wat als er minder dan zes finalisten zijn in een gewest?

De jury selecteert alleen projecten die aan alle voorwaarden voldoen en die kwalitatief sterk genoeg zijn. Normaal gezien gaan per gewest maximaal zes finalisten door naar de nationale tombola, zodat elk gewest gelijk vertegenwoordigd is. Zijn er in een gewest minder dan zes kwalitatieve projecten, dan wordt het aantal finalisten in alle gewesten aangepast zodat de verdeling overal gelijk blijft. Zo blijft de procedure eerlijk en transparant voor alle finalisten.

16. Hoe wordt dubbel subsidiëren en overfinanciering vermeden?

Bij het indienen van je dossier geef je alle reeds verkregen financiering weer. Zo voorkomen we dat eenzelfde project meerdere keren voor dezelfde kosten steun ontvangt. Voor projecten met een totale kost boven € 150.000 (incl. btw) is het verplicht om aan te tonen dat je voor het extra bedrag al aanvullende financiering hebt gevonden. Dit wordt administratief gecontroleerd. Zo zorgen we ervoor dat de steun eerlijk en transparant wordt verdeeld, en dat het beschikbare budget optimaal wordt ingezet.

17. Hoe worden persoonsgegevens verwerkt?

Overeenkomstig de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) worden uw persoonsgegevens uitsluitend verwerkt door de Nationale Loterij, de leden van de jury en de partners in het kader van deze projectoproep. Voor meer informatie over de verwerking van uw persoonsgegevens kunt u de [privacyverklaring betreffende de bescherming van persoonsgegevens](#) raadplegen.

18. Welke ondersteuning ontvang ik als geselecteerde organisatie?

Organisaties die deelnemen aan de Erfgoedtombola krijgen meer dan enkel de kans op financiering van hun erfgoedproject. De Nationale Loterij en haar partners willen met deze tombola de erfgoedsector duurzaam versterken.

- U ontvangt professionele begeleiding op maat door de partners: ondersteuning bij fondsenwerving, communicatie en technische begeleiding.
- Niet-winnende finalisten krijgen een voorstudie van hun project door KIK (ter waarde van gemiddeld € 7.500) en hulp bij het zoeken naar aanvullende financiering.
- Je krijgt ondersteuning bij het ontwikkelen van een communicatie- en mediaplan, gericht op zichtbaarheid en publiekswerking.
- Dankzij deze begeleiding leer je ook hoe je in de toekomst sterker en zelfstandiger kan inspelen op sponsoring en fondsenwerving, wat een blijvende meerwaarde biedt voor jouw organisatie.

Kortom, de Erfgoedtombola is niet alleen een kans op financiële steun, maar ook een investering in de duurzame groei en professionalisering van de erfgoedsector.

19. Hoe verloopt de uitbetaling?

De Nationale Loterij keert de toegekende bedragen uit zodra het dossier administratief volledig is en een ministerieel besluit van toekenning is ondertekend door de bevoegde minister.

Voor de drie regionale winnaars moet het te restaureren werk worden toevertrouwd aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK). De winnaar kan echter, om geldige redenen, kiezen voor een andere conservator-restaurator, op voorwaarde dat hij kan aantonen dat de restauratie uiterlijk in 2030 voltooid zal zijn.

De toegekende bedragen (zie artikel 6 van het reglement) worden door de Nationale Loterij via een bankoverschrijving uitbetaald op Belgische bankrekeningen die op naam van de begunstigde organisaties zijn geopend.

Voor de regionale winnaars wordt het bedrag als volgt uitbetaald:

- 50% van het totale toegekende bedrag wordt uitbetaald zodra de toekenningsbrief is ondertekend.
- Het resterende saldo wordt uitbetaald na voltooiing van de restauratie, na ontvangst door de Nationale Loterij van een eindverslag en bewijsstukken met betrekking tot de conservatie-restauratie.

Voor de andere finalisten gebeurt de betaling in één keer, onmiddellijk na ontvangst van de toekenningsbrief.

20. Welke belangrijke data moet ik in het oog houden?

Datum	Actie
16 februari – 1 april 2026:	Indienen van kandidaturen via Optimy
29 mei 2026:	Bekendmaking van de geselecteerde finalisten
juni- augustus 2026:	Begeleiding en voorbereiding op de publiekscampagne (voor geselecteerden)
15 september – 15 november 2026:	Publieksstemming: mobiliseer je netwerk, want het publiek stemt gratis op hun favoriete project
24 november 2026:	Bekendmaking van de resultaten van de stemming
Na 24 november 2026:	Uitvoering van de restauraties en communicatie over het verloop van de restauraties

21. Kan een project geweigerd worden?

Ja, een project kan worden geweigerd als het niet voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden of beoordelingscriteria, of als het budget niet correct is opgebouwd. Het jurybesluit is unaniem en wordt gemotiveerd bij een eventuele weigering.

22. Kan ik ondersteuning krijgen bij het opstellen van mijn aanvraag?

Ja, Prométhéa begeleidt kandidaten bij het structureren van het dossier, het opstellen van het budget en de presentatie. Daarnaast worden er informatiesessies en webinars georganiseerd om je verder te helpen.

Elke vraag kan rechtstreeks worden gericht aan het volgende adres: tombola@promethea.be.

23. Waar vind ik meer informatie of kan ik vragen stellen?

Meer informatie, het reglement en contactgegevens vind je op de website van de Nationale Loterij en via het Optimy-platform. Elke vraag kan rechtstreeks worden gericht aan het volgende adres: tombola@promethea.be.